

Jak vypadá dětská láska

Sešli se dva. Oba introvertní, spíš prožívali, než konali. Jemní a usměvaví. Tehdy. Po prvním roce se ve školce vzali. Máme doma i „oddací list“: Alžběta a Jakub. Svatba proběhla na školní zahradě. Ona celá ve žlutém, on v černé vestě s cylindrem a právě žlutým prstýnkem. Pusa následovala pusou. Usmívali jsme se nad tou hrou, slušelo jim to. Byli šťastní, patřili k sobě. A navíc cítili, že jejich rodiče „svazku“ požehnali. Oba milovali loutky. A rostli. A krásněli. Na scéně se objevili noví ctitelé a ctitelky. Když Kubu holky dobývaly, díval se do země a mlčel. Když se kluci snažili u Alžběty, Kuba ji vzal za ruku a odvedl „do bezpečí“. Po třech letech dal drzému a nevychovanému spolužákovi, který nevěděl, jak se chovat k dívkám, svou první facku. Paní učitelka ho pochválila, stal se chlapem. Ne proto, že dal facku, ale

že ve své jemnosti našel sílu postavit se zraňování. Vyjevil zcela jednoznačně, za čím si chce stát.

Alžběta a Jakub už dávno nejsou plaší, a kdo je dřív neznal, nemohl by tomu ani uvěřit. A přesto mají ostrov, na který nenechají vstoupit nikoho. Kupodivu se nazývá zranění – tam se potkali. Alžbětě se narodil bráška, Kubovi se měla narodit sestřička. Jeho maminka se ale vrátila z porodnice sama. A i když Kuba ví, že se to stává, musel unést skutečnost, že se to stalo právě jemu. Snažila se to pochopit i Alžběta. Pak se mě zeptala, jestli se to mohlo stát, když se měla narodit ona. A s Kubou se podělili o radostné zjištění, že je úžasné, že jsou oni dva, právě oni dva na světě. Skákali a vykřikovali: „My jsme se narodili!“ I tak může vypadat dětská láska. Trvale, hluboce, a trochu skrytě, protože dospělí se dětským láskám usmívají.

Jak si přežeme, aby nám uteklo štěstí

Bojím se doma posadit. Ta známka byt' jen vteřinového spočinutí je signálem – bude mazlení. Ráno, v poledne, večer. Únava je nebezpečný čaroděj, promění i nekonečnou čistotu v nesnesitelný pocit, že se dusíte. Chci ulevit svému tělu.

Miluji, o tom není pochyb, ale začínám spěchat. Už aby seděli, už aby chodili, už aby si aspoň chvíli sami hráli, už aby mohli být na chvíli odloženi. Stane se. Je čas přestat kojit. Nechce se mi. Najednou se nechci vzdát těch slastných chvil nejtímnějšího spojení. Poprvé musím uznat, že už jsou na něco velcí. Nic nezaštavím. Víím, že přijde i čas vytouženého na chvíli odložení. Už nebudu psát po nocích. Budu mít k dispozici tři hodiny každé dopoledne, když budou zdraví. Jak málo času to je, poznávám vzápětí. Ale stejně prožívám zázrak. Tak proč necítím úlevu?

Proč? Poztráčených sil bylo příliš mnoho, ještě chvíli je nedoženu. Ale přesto už nebezpečný čaroděj přestává působit. Začínám zase vidět srdcem, a ne tělem. Nechci už zastavovat čas, chci jen vychutnat v pravý okamžik nejsmysluplnější chvíle. A tak poznat, že člověk potřebuje hodně sil i k tomu, aby zbytečně nepopoháněl štěstí.

Jednou jsem dostala otázku, zda si uvědomuju, jak jsem vysoko. A co pro mne znamená být vysoko. Odpověď jsem věděla okamžitě. Zazvoní telefon, Jeronýmek střelhbitě, bez zaváhání vyskočí na můj klín a řekne „chci vysoko“, čímž myslí, abych vstala. Tak s ním v náručí vestoje telefonuju a jsem vysoko... a výš už nikdy nebudu.

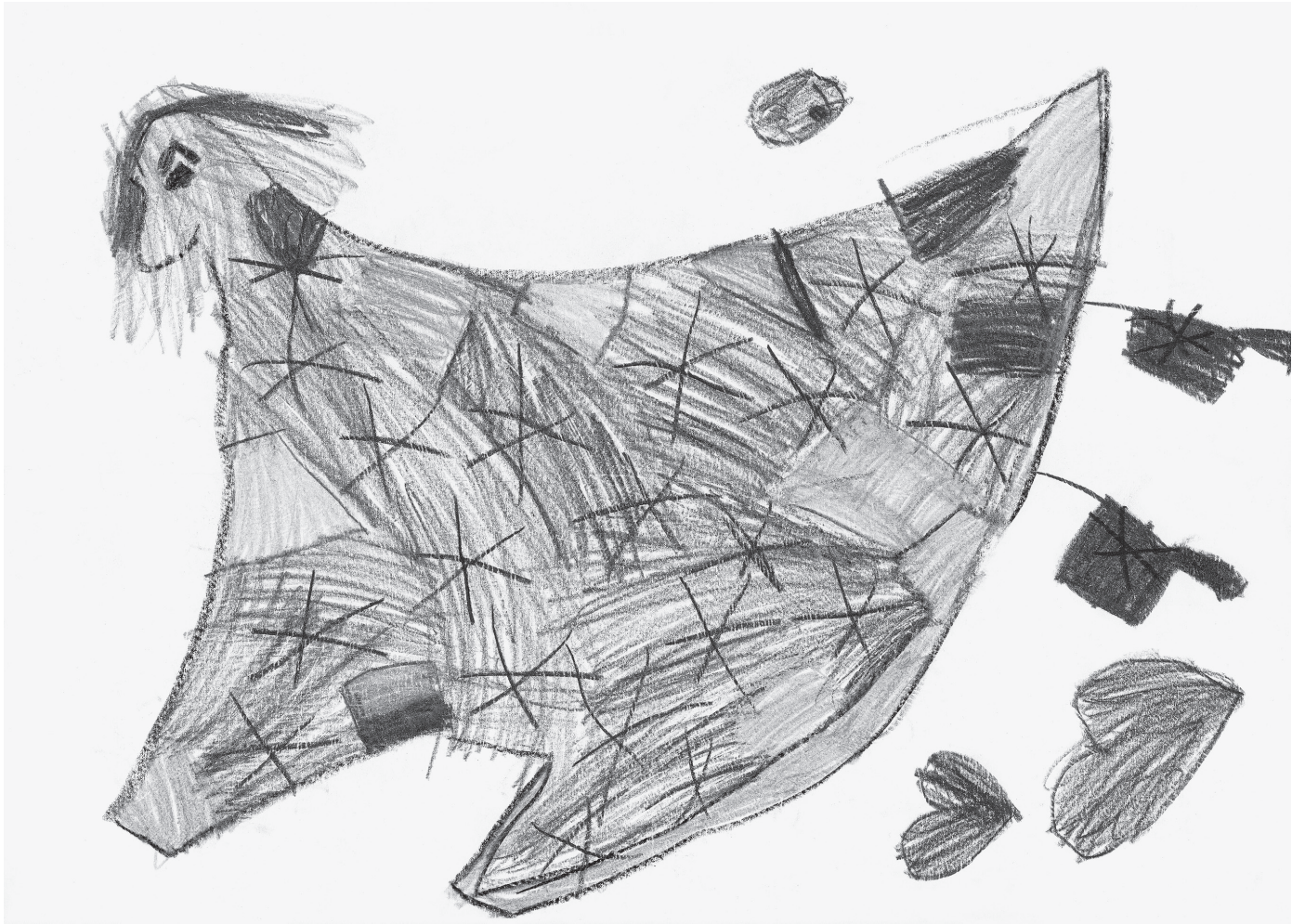

Jak ušít sen

Vstoupila k nám a zaplnila celý malý byt s malinkou holčičkou. Velká, mohutná, hlasitá – to Alžbětka viděla a zalekla se. Co vidět tehdy nemohla, byla přímá úměra mezi velikostí jejího těla a srdce. Marie Dienstbierová jí dala čas. Na vztah i na procitnutí ženskosti. První šatičky jí ušila ve dvou letech. Byly tolik jiné od těch, co nosily holčičky kolem, že si je i Alžběta intuitivně zařadila do jiného, jen svého světa. Začala jsem v ní objevovat holčičku. Prostě jiné šaty z jiného světa se i jinak nosí. A ona věděla okamžitě, jak na to. Něžná tvář a elegantní, překvapivě ladné a sebevědomé tělo. Začala se na Marii ptát a já vycítila první nevinný dětský kalkul. Chce vidět Marii, chce překonat i ostych, i strach, chce nové šatičky. Jenže velká úměra nefungovala jen mezi tělem a srdcem, ale i mozkiem. Marie tušením slonice vnesla do hrozícího kalkulu ducha. Přinesla kousky látek, tu pravou vybrala spolu s Alžbětou. Vzala tužku a papír a před jejíma očima

vytvořila několik možných nákresů a stříhů a vysvětlila, co se točí a co ne, co k čemu se hodí, jak co zvýraznit a co potlačit, co způsobíme, když to tady prostříhneme, a pak už musela přijít chvíle, kdy Alžběta vzala sama tužku do ruky a začala navrhovat. A tak se šaty vymýšlely, naměřily, nastříhaly, odzkoušely, došily a konečně darovaly. To trvalo dny a týdny. Dny a týdny, po které se realizoval typický sen všech princezen o krásných, a hlavně točivých šatech. Zrodil se každoroční rituál. Alžbětka už nejen tuší, ale ví, proč šaty od Marie jsou z jiného světa. Poznala jejich ducha, poznala zákonitosti vkusu a tvorby a poznala práci. To nejsou šaty ke koupi, penězi se necení. Tak se dá ušít jen sen.

À propos, i Alžbětu uchvátil Harry Potter. A v den svých šestých narozenin, kdy se radovala ve svých nových šatech, myslela asi na Marii. Zničehožnic totiž pronesla: „Maminko, Marie je jako Hagrid, vid’?“ Řekla to při scéně, kdy dojatému obrovi Hagridovi z celého srdce tleskají všichni malí čarodějové a čarodějky z celých Bradavic.

Jak nakládat s dědictvím

Je nutné mít předchůdce. Mne předešla přítelkyně ze studií. Svatavě Schenkové se Petr narodil o pár měsíců dřív než mně Alžběta. Stala se tedy dědičkou jeho hraček, oblečení i bot, a protože Petřík měl v sobě zakódovanou hodnotu věcí, předával nám dědictví vždy zachované, čisté, ozdobené radostí z dávání. Říkali jsme mu z legrace „pan továrník“, protože uměl nosit nejen ty krásné věci, ale patričně nosil i sám sebe. Neměl po kom zdědit vnější pokoru, oba jeho rodiče jsou velcí jak dům, ve kterém bydlí. A když je někdo tak velký, nepřehlédnete ho, i kdyby šel po špičkách. Pro naše děti vstoupit do jeho království byl ráj, pro něj očištěc. Byl se svými věcmi sám a lpěl na nich s pečlivostí i citem. Alžběta už měla malého brášku, chránila především jeho a spoléhala, že věci ochrání maminka. Přesto nás Petr měl

rád a snášel naše moravské nájezdy s těšením a občas i s jakousi dětskou touhou strhnout na sebe pozornost. Malé dítě se v něm rvalo s chlapem a on hledal mantinely, které by mu, stejně jako v jeho oblíbeném hokeji, označovaly tvrdě a jasně, kde hra končí. Snažili jsme se mu dávat najevo nejen vztah k němu, ale i k jeho rodičům. Mohl poznávat přátelství, které je dávné, přítomné a naprosto jisté i budoucí. Mohl vidět, jak držíme pospolu, a to i přes vzdálenosti. Tohle bude jednou jeho dědictvím, bude-li o ně stát.

Když Alžběta s Jeronýmem rozbalovali narozeninové dárky, zamíchali jsme mezi ně i ty rožnovské. Alžběta oblékla košili a neomylně pronesla: „Ta je od Petřínka.“ A Jeronýmek zakřičel: „Opravdu, opravdu, takhle Petřínek voní!“ Nevoní tak sice Petřínek, ale Svatavin prací prášek, to je však jedno. Důležité je, když si kamarádi voní. A s dědictvím nakládají s rozmyslem, aby z něj něco zbylo.

Jak získat roušku, která chrání

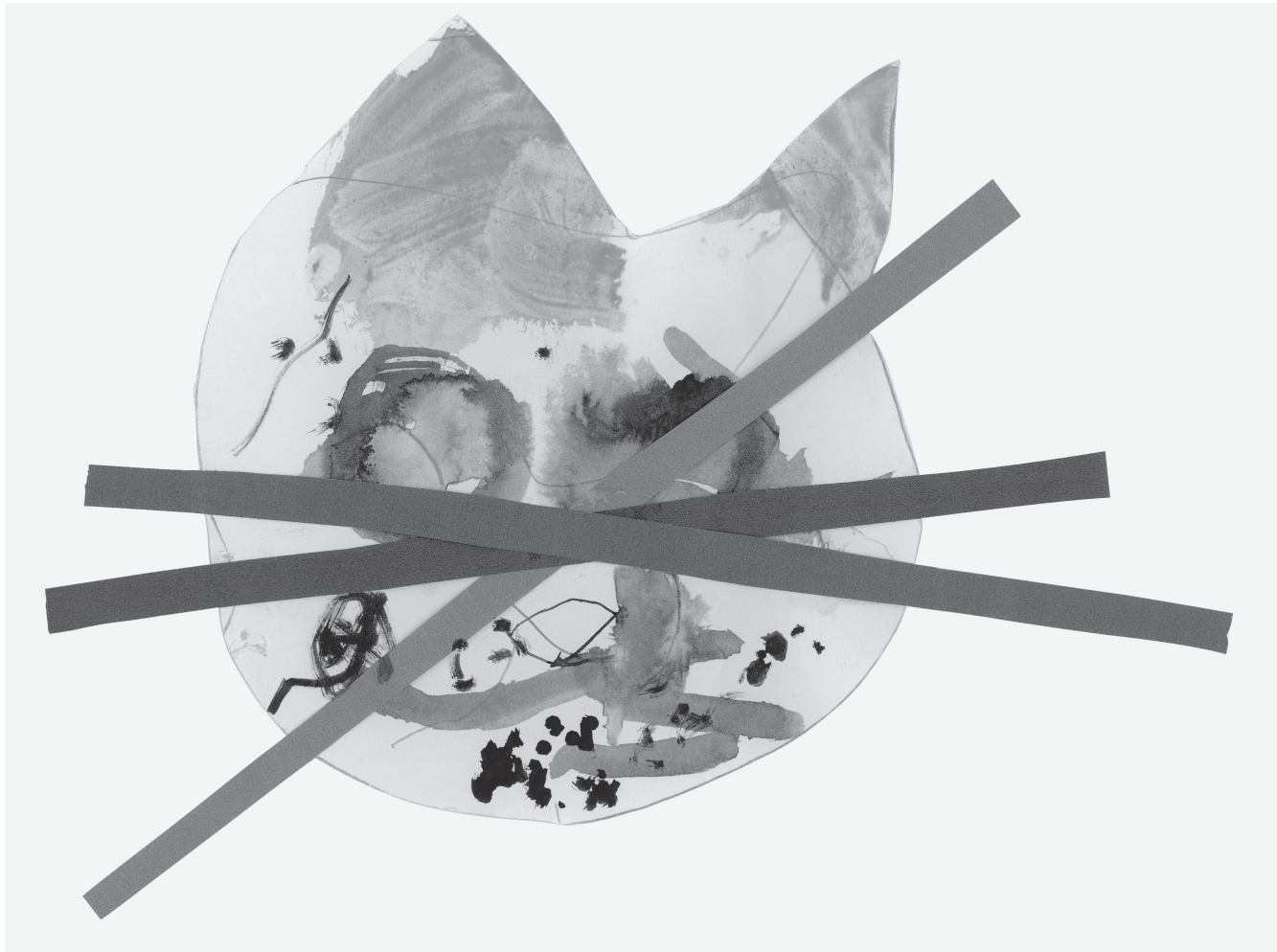
Alžběta a Nikola si hrají na sestry. Pro ně je rozdíl mezi sestrou a sestřenicí nedůležitý. Důležité je, že mají obě modré oči, světlé vlasy, samozřejmě stejný účes a stejné šaty, prostě všechno stejné.

V tom „stejně“ je ukryta přejícnost, silnější než soupeření. Chtějí být stejné, chtějí patřit k sobě. A když někdo skutečně patří k sobě, nechce mít to lepší, chce se podobat, přibližovat. Přibližování fyzické u nich znamená urazit k sobě čtyři sta kilometrů a pak si spolu vlézt do postele a hrát si svůj sesterský příběh, který nesvěří skoro nikomu. Ústa jim otevřelo Pražské Jezulátko. „Víš, co jsem si, Zuzko, přála?“ řekla mi v kostelíčku Nikolka, „aby se tatínek s maminkou nehádali a abych mohla být hodně s vámi, protože vás všechny moc miluju, tebe, Vlada, Alžbětku i Jeronýmka. Co sis přála ty?“ Překvapila mě. Když jsme šly po Karlově mostě, plánovala, že si bude přát auto. Po hodině v kostelíku se rozhodla jinak. Něco se jí hluboce dotklo. Snad vycítila, co je na přáních podstatné.

Společně jsme se pomodlily a já jí konečně odpověděla: „Přála jsem si, holčičky, abych měla sílu a možnost pomáhat vám a chránit vás.“

Mám k tomu uschován talisman. Získala jsem ho jednoho nevlídného zimního dne. Dorazili jsme do porodnice v Hradci Králové. Ležela tam maminka, která tam neměla co dělat, ani v tom místě, ani v tom čase. Ale bolest si nevybírá, dostavila se ve vlaku a následoval příchod miminka. O dva měsíce dříve. Byla unavená a osamocená. Dosud svou holčičku neviděla. S Vladem jsme ještě děti neměli a tohle jsme chtěli za každou cenu vidět. Už jen proto, abychom mohli jeho mámě popsat, jak je krásné, aby ho mohla vidět aspoň našima očima. Po chvíli lékařského přemlouvání jsme se dostali k inkubátorové kolébce. Ležela v ní Nikolka. Své uvítání jsme jí museli říct přes ochrannou roušku a právě tu jsem si pečlivě uschovala na památku. Nevnímala jsem ji jako překážku, ale jako připomínku, že není jen sterilní tkaninou k ochraně před infekcí, ale i před zlým slovem, že je důležitým symbolem naší zodpovědnosti. Když totiž pomine prvotní nebezpečí, už nám lékaři žádnou ochrannou roušku nenařídí. Už ji musíme mít v sobě a chránit navždy.

Jak radostná je řeč těla

„Jakou chceš pustit kazetu?“ ptám se Alžbětky před spaním. Po večerní pohádce a povídání si do ticha tmy pouští hudbu. „Tu od pana učitele,“ rozhodne se občas. Kazeta od pana učitele je plná muziky v latinskoamerických rytmech. Pan učitel Petr je totiž učitelem tance. Vtančil nám do života při plavání. Jeho hodiny začínaly v tělocvičně vedle bazénu ve chvíli, kdy Alžběta končila svou lekci ve vodě a střídal ji Jeroným, na kterého čekávala. Čekání vystřídalo tancování, nedalo se tomu zabránit. Jak říkala její předškolní paní učitelka Jana Bendová, původně baletka, „vášeň je vášeň“. Alžběta zpočátku jen vášnivě pozorovala, téměř nekomunikovala. Nechápal jsem, proč chce v sobě zlomit svou dětskou uzavřenost. Při tanečních improvizacích seděly malé tanečnice v kruhu a ta, ke které pan učitel vyslal závoj, měla sólo. Hudba

